

November 2022

1) Van de redactie:

Op 9 november werd bij Theo de Grijs thuis overlegd met de redactie en een delegatie van de besturen. Naar aanleiding hiervan worden wat kleine wijzigingen doorgevoerd. Zo zal met ingang van 2023 niet de afgelopen, maar de komende maand boven de Nieuwsbrief prijken. Het volgende nummer wordt dus januari 2023! Verder wordt de rubriek "de Pen" vervangen door een interview en er komt een nieuw mailadres voor de Nieuwsbrief:

nieuwsbriefivn-knnv@ivnassen.nl. Wordt vervolgd!

Een tip van mij: Als je actief meedoet met een vereniging, wordt het alleen maar leuker, je leert meer mensen kennen, krijgt inside-informatie, kortom: Het wordt alleen maar leuker! Dus let vooral op de rubriek: Vacatures en doe eens mee!

En kijk ook eens op Facebook: www.facebook.com/ivnknnvassen

2) Agenda

13 december: De levendige tuin - Hendrik Jans 19.30 Bosrandzaal DCA. Details: Zie hieronder.

12 en 14 januari Minicursus & excursie tuinvogels door Peter Klomp

19 en 21 januari Minicursus & excursie mossen - Hans Colpa

28 januari: Snertwandeling op het Holtingerveld

De Agenda van de Natuur- en Milieu Federatie bevat ook veel leuke activiteiten. U kunt zich daar ook op abonneren: <https://www.nmfdrenthe.nl/meedoen/ontvang-de-groene-agenda-drenthe/>

Inspiratie voor levende tuin Op uitnodiging van IVN-KNNV Assen, houdt Hendrik Jans een presentatie over de levende tuin. Hoe krijg je meer leven in je tuin? Het motto van Hendrik Jans is: "geef groen de ruimte; laat groen meer leven; gewoon rondom je eigen plek!"

Hendrik Jans is deskundige op het gebied van tuin- en landschapsinrichting, docent en een echte groenliefhebber. Hij vertelt waarom een levende tuin belangrijk is: "In een levende tuin kun je de natuur zien, voelen, horen, ruiken en proeven. Rondom je eigen huis wordt het fijner en gezonder voor jezelf, kinderen en dieren. Wat een beetje groen met mensen en dieren doet, is van onschatbare waarde. Groen geeft inspiratie, plezier en ontspanning. Het is goed voor je gezondheid. Groen helpt ons tegen wateroverlast en zuivert de lucht. Groen verhoogt de kwaliteit van ons leven en verbetert het milieu. Je kunt er zelfs van eten! En niet alleen wij; maar ook vogels, vlinders en egels vinden voedsel in het groen. Je leert op 13 december hoe je van jouw tuin een plek kunt maken waar het een feest is voor mens en dier. Of de tuin nou groot is of klein, je veel wilt veranderen of alleen iets kleins wilt toevoegen. Daarvoor hoef je geen gevorderd tuinier te zijn. Tijdens de avond zijn trouwens vraagstukken en voorbeelden uit de eigen tuin van harte welkom.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden voor de lezing via activiteiten@ivnassen.nl. De entree is gratis voor leden van IVN-KNNV Assen; niet-leden betalen €5,-.

Datum en tijdstip: **dinsdag 13 december 2022 om 19:30 uur**

Locatie: Duurzaamheidscentrum, Bosrand 2, 9401 SL Assen

Kosten: gratis voor leden IVN-KNNV Assen en € 5,- voor niet-leden

3) Verslagen van afgelopen activiteiten. (de redactie houdt zich het recht voor uw bijdragen in te korten in het belang van de leesbaarheid)

Jubilaris Jaap van Roon

Op de ledenvergadering van 8 november heeft Jaap van Roon een IVN speldje en een cadeaubon ontvangen vanwege zijn 25 jarig jubileum als lid van het IVN afdeling Assen. Hij is in die 25 jaar op verschillende vlakken actief geweest. Zo heeft hij een cursus "Watergidsen" opgezet bij het toenmalige IVN-District Drenthe en 12 jaar lang diverse bestuursfuncties vervuld. Als organisator van de activiteiten, als secretaris én als voorzitter van onze afdeling. Ook heeft Jaap een grote bijdrage geleverd aan de samenwerking van het IVN en het KNNV in Assen, waardoor er een mooie combinatie van educatie en kennis over de natuur is ontstaan. Last but not least heeft hij (ondanks de Corona perikelen) samen met andere collega's de Natuurgidsen Opleiding tot een goed einde gebracht.

Verslag paddenstoelenwandeling Landgoed Overcingel door Frank Huisman

Foto's Frank Huisman en Henk Blouw

Op zaterdag 22 oktober werd de tweede paddenstoelenwandeling van het jaar gehouden. Deze keer op Landgoed Overcingel in Assen. Om 10 uur hadden zich zo'n 20 deelnemers verzameld, die allen een wandelkaart kregen van het Drentse Landschap, de eigenaar van het Landgoed. Ook kon men een spiegeltje en een loepje lenen om de paddenstoelen wat beter te kunnen bekijken. Onder leiding van gidsen Alex Knipping en Frank Huisman hebben de deelnemers hun ogen uitgekeken en geluisterd naar de soms bijzondere, soms indrukwekkende verhalen die er te vertellen zijn over paddenstoelen.

De groep

Rechte koraalzwam

Wieltjes (vergroot)

De deelnemers waren erg enthousiast, maakten veel foto's en vonden zelf ook diverse soorten

Deze mogelijke elzenbundelzwam zorgde voor heel wat hoofdbrekers bij de kenners. Hij kon maar moeilijk op naam worden gebracht. 100% uitsluitel is er nog steeds niet. Sporenonderzoek moet duidelijkheid geven. Mooi is 'ie in elk geval wel!

Er waren veel melkzwammen te vinden. Deze werken samen met bomen door hen voedingsstoffen te geven in ruil voor glucose

Spitsschubbige parasolzwammen waren te vinden bij de composthoop

Bruine bundelridderzwam

Er stonden veel honingzwammen rond de vaak kapitale bomen op het landgoed. Het zijn parasitaire zwammen die een bedreiging vormen voor deze bomen. Na aantasting kan een boom binnen 10 jaar rijp voor de kap zijn of sterven

Verslag lezing Haviken in Noord Drenthe – Willem van Manen

Op dinsdag 15 november gaf vogelkenner Willem van Manen in het Duurzaamheidscentrum een boeiende lezing over haviken in Noord- Drenthe voor bijna dertig belangstellenden.

Willem houdt de havikstand in dit gebied al jarenlang nauwlettend in het oog en liet aan de hand van grafieken, prachtige foto's en gedetailleerde toelichting zien dat het niet goed gaat met de havik. Dit komt vooral door achteruitgang van het bestand aan prooidieren van middelbare grootte, met name hout- en postduiven. Hierdoor is de havik aangewezen op andere prooidieren, zoals jonge gaaien en spreeuwen. Sporadisch worden er zelfs jonge buizerds verschalkt!

Bijzonder is dat Willem zelf de bomen met nesten in klimt zonder valbeveiliging en het broedresultaat volgt tot de jongen 30 dagen oud zijn. Een ware prestatie.

De kennis van Willem over vogels in het algemeen en haviken in het bijzonder is indrukwekkend te noemen. Hij ziet elk detail in het nest en weet alles van de anatomie van deze indrukwekkende roofvogels. Het was een bijzonder interessante lezing waarbij diverse anekdotes werden verteld. Voorzitter Frank Huisman bedankte Willem na de lezing met een pakket lekkernijen, waarbij een luid applaus klonk voor de sympathieke vogelkenner.

Peelo in het groen.

Johan Scheeres maakt elke maand een uitgebreid verslag van zijn bevindingen in en rond Peelo. Ik kan dat allemaal hier kopiëren, maar u kunt beter zelf kijken op de website, daar staan de foto's allemaal en veel mooier! <https://www.facebook.com/people/Geluidswal-wandelpad-Peelo/100049008591408/>

Zijn verslag over oktober gaat over de laatste insecten en de eerste paddenstoelen en zo meer. Tegen de tijd dat u dit leest zitten we al in een heel ander seizoen!

Excursie Kampsheide 12 november paddenstoelen- en fotowerkgroep

Verslag van Frank Pardoel, foto's van diverse deelnemers.

Het was een mistige morgen toen we op stap gingen met de excursie Herfsttinten en Paddenstoelen op zaterdag morgen 12 november. De excursie werd georganiseerd door de Natuurfotowerkgroep samen met de Paddenstoelenwerkgroep. Tijdens de wandeling werd stilgestaan om paddenstoelen, korstmossen, mooie landschappen en nog veel meer te fotograferen.

Eerst werd een bezoek gebracht aan het Tumulibos, waar naast de vele tumuli ook veel verschillende paddenstoelen en zwammen gevonden werden. Ondertussen brak het zonnetje door en gingen we via het oude spoortracé richting de jeneverbessen en het mooie landschap van Kampsheide. Ook daar waren nog veel elfenbanken en andere zwammen te zien, ideaal voor macro fotografie.

Naast fotograferen werd ook kennis uitgewisseld over hoe de beste foto gemaakt kan worden en wat voor camera's en lenzen daar voor gebruikt worden. Frank Pardoel vertelde het één en ander over de oude NOLS spoorlijn, grafheuvels en pingo's.

Na afloop gingen diverse deelnemers nog even langs het Oude Spoorpad om de *inktviszwammen* te zien. Ze stonden er erg mooi bij dit jaar, maar na 2 nachten vorst is er nu weinig van over.

Diliana Welink schrijft:

Ik zat afgelopen periode namens IVN/KNNV Assen in de klankbordgroep voor de Groenvisie van de gemeente Assen. De inhoud van die visie hebben jullie via de regionale krant kunnen zien. En deze zomer kon tijdens een fietstocht een ieder ook inbreng leveren.

De concept visie is recent aan het College gepresenteerd en als die akkoord zijn, gaat het verder naar de Raad, etc. Na vaststelling wordt er een Uitvoeringsagenda opgesteld.

Kort geleden heeft de klankbordgroep gereageerd op de concept versie. Eerder hadden we ook inbreng geleverd, waarvan een deel ook is overgenomen.

De ambitie van de gemeente is 'De groene stad van het Noorden': iedere bewoner heeft zicht op minimaal 3 bomen, heeft 30 % bladerdak in de wijk en groen op minimaal 300m. Prachtige ambities! De klankbordgroep heeft vooral haar zorg geuit over de natuurgebieden. Vallen die ook onder 'groen' en worden die ook nóg toegankelijker gemaakt? Of is er ook ruimte voor rustgebieden?

De gemeente wil graag beter en meer samenwerken en communiceren. Ze kan het wil de ambitie niet alleen bereiken. Dus zal ook IVN/KNNV Assen betrokken worden en blijven.

Geke Kooistra doet verslag van de Landelijke Natuurwerkdag:

Hierbij enkele foto's van de Landelijke Natuurwerkdag waaraan IVN Assen deel heeft genomen op zaterdag 5 november jl. die gehouden werd in de DCA-tuin.

Het was een geslaagde dag met 9 volwassen deelnemers en 1 kind. Er werd goed gewerkt, de tuin zag er daarna weer verzorgd uit en was winterklaar. Na 12.00 uur werden de deelnemers uitgenodigd voor een lunch met aansluitend een film. Beide vielen in goede aarde.

Voor nu hebben wij een winterstop. Heeft u ook zin om mee te helpen? Komend voorjaar starten we weer in maart met het onderhoud. De aankondiging staat dan in de Nieuwsbrief, houd deze in de gaten.

4) Waarnemingen en vragen.

Oranje oesterzwam (?) Frank Huisman

idem Ton van de Vis

Frank Huisman denkt dat dit *oranje oesterzwam* is. **Luit Staghouter** meldt: Volgens het beeldherkenningssysteem zou het (vreemd genoeg) waarschijnlijk *de groene schelpzwam* - *Sarcomyxa serotina* (76.8%) zijn. Ik (Tvdv) heb 2 dagen later nog een foto gemaakt, maar ze ontwikkelen zich nauwelijks.

Van Luit Staghouter weer een mooie bijdrage over zwammen:

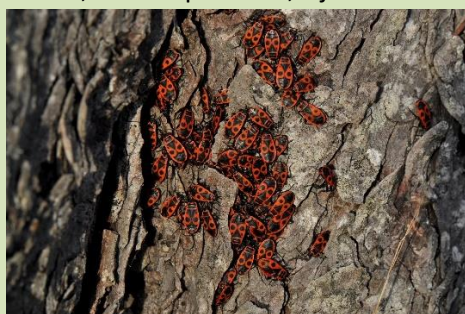
Ook dit keer stuur ik weer een aantal foto's die ik in de afgelopen weken heb gemaakt.

Op 27 oktober tijdens een 'speurtocht' over Kampsheide zag ik onder een boom een takje met daarop een geel 'aangroeijsel'. Ik had een vermoeden en dat bleek juist, het was de plasmodiale fase van een slijmzwam. Volgens het beeldherkenningssysteem zou dit het *plasmodium van het troskalknetje* kunnen zijn (waarschijnlijkheidspercentage 43,9%).

De volgende dag was het plasmodium al veranderd in een serie kleine rood-bruine bolletjes. De dagen daarna gebeurde er niet veel, de bolletjes werden alleen maar iets donkerder en een enkel bolletje raakte beschadigd (foto 1 november). Dat het determineren vaak lastig is bleek ook nu weer. Volgens het beeldherkenningssysteem is dit waarschijnlijk het *glanzend druivenpitje* (76,7%).

In het 'centrum' van Loon zaten gedurende enkele dagen een paar honderd *vuurwantsen* verspreid over enkele bomen. De wants is ongeveer 10 mm lang en heeft een zeer opvallend rode kleur met zwarte tekening. Alleen volwassen exemplaren overwinteren waarbij ze meestal in grote groepen ondergronds of onder stenen en bladeren schuilen. In het voorjaar komen de wantsen uit hun winterverblijf tevoorschijn, kort daarna wordt er gepaard. In de zomer worden de eitjes afgezet, na enige tijd verschijnen de juveniele wantsen (nimfen). Aan het eind van de zomer, rond september, zijn de nimfen volgroeid.

Vuurwantsen

rode zwavelkop

parasolzwam

Op het Balloërveld staan nog steeds / weer grote *parasolzwammen* in diverse stadia. Er staan volgroeide exemplaren met een grote hoed (Ø minstens 30 cm) en ook nog enkele jonge exemplaren. Dat is niet bijzonder, want de vruchtlichamen verschijnen van juli tot november, soms eerder of later.

De rode zwavelkop zag ik onlangs in De Strubben-Kniphorstbosch. Hij groeit op dood loofhout en komt algemeen voor op zandgronden. Bij een volgroeid exemplaar heeft de hoed een diameter van 2-10 cm. De hoed is in het midden steenrood en naar de rand toe lichter. De steel heeft aan de bovenzijde een bleekgele kleur en aan de onderzijde is deze donkerder of roodachtig van kleur en heeft lengtevezels. In Nederland komt hij zeer algemeen voor. Hij is niet bedreigd en staat niet op de rode lijst.

De **Vlinderwerkgroep** maakt halfjaarlijks een mooi blad, *Roep'n en botterklipp'n*. U kunt dit lezen op hun site: <https://vlinderwerkgroepdrenthe.nl/wp-content/uploads/2022/11/2022b.pdf>

Marian Blom organiseerde op 22 november een bezoek aan Zuidwolde.

Daar is in het dorps huis De Boerhoorn, tot en met december een tentoonstelling van de Vereniging Natuurfotografen Drenthe. Ger Brink, één van de exposanten gaf ons tekst en uitleg. We hebben op zijn minst geleerd dat het nog veel beter kan! Ger kreeg van Marian aan het einde een pakketje lekkers.

5) Vacatures.

De besturen zijn altijd op zoek naar actieve leden voor incidentele inzet of voor deelname aan een bestuur. Zo zoeken we nu een **penningmeester voor IVN, algemene bestuursleden** en mensen om incidenteel **een interview** af te nemen. Ook in de **redactie van de Nieuwsbrief** is plaats voor iemand die een beetje met tekst en foto's kan omgaan. Uiteraard wordt voor elke klus hulp en begeleiding door de ervaren krachten geboden!

Ellen Kerkhof schrijft: Beste mensen,

Begin volgend jaar ga ik 5 jaar penningmeesterschap voor de KNNV- afdeling Assen volmaken. Omdat ik inmiddels 75 jaar ben en er zich leeftijdgebonden ongemakken manifesteren, moet ik het daarbij laten.

Het werk behelst behalve het beheer over de financiën ook die over de ledenadministratie van onze afdeling.

We werken nauw en prettig samen met de IVN en voor het up to date houden van de ledenadministratie krijgen we alle steun van het Landelijk Bureau van de KNNV.

Ik hoop van harte dat een van jullie bij de eerstvolgende jaarvergadering in maart 2023 het stokje van mij wil overnemen. Voor meer informatie of verdere toelichting kunnen jullie mailen naar penningmeester@assen.knnv.nl

6) Nieuwe uitgaven.

Bij de KNNV-uitgeverij nu verkrijgbaar de nieuwe veldgids hommels:

<https://knnvuitgeverij.nl/artikel/veldgids-hommels.html>

Ook erg mooi (tip: Kerstcadeau?) is het jubileumboek van Erik van Ommen:

https://knnvuitgeverij.nl/artikel/de-wereld-is-mijn-atelier.html?mc_cid=8d50894af1&mc_eid=0fd94f86b2

...en nog veel meer mooie boeken, dus zoek maar uit!

7) Van het bestuur.

Contributieverhoging 2023 IVN

Voor de leden die contributie jaarlijks aan de landelijke vereniging betalen wordt deze per 1 januari 2023 verhoogd van 24,00 euro naar 25,00 euro. Gelijkijdig is de afdracht per lid verhoogd van 12,00 euro naar 12,50 euro.

Om geen onderscheid te maken tussen landelijk en lokaal betalende leden is tijdens de ledenvergadering van 8 november jl. in stemming gebracht om per 1 jan. 2023 de contributie van lokaal betalende leden ook te verhogen naar € 25,-. Er waren geen leden die hiertegen bezwaar hadden. Besloten is de contributie per 1 januari met 1 euro te verhogen tot 25,- per jaar.

Jaarvergadering IVN en KNNV

Op dinsdag 28 maart om 19.30 uur is de Jaarvergadering van IVN en KNNV in het Duurzaamheidscentrum in Assen. Zet het vast in je agenda!

Samenstelling bestuur.

Omdat er de laatste tijd nogal wat wijzigingen in de besturen geweest zijn, hopen we volgende Nieuwsbrief een overzicht te geven van de huidige samenstelling van de besturen en om niet te vergeten een “smoelenboek” erbij. Fijne mensen om mee samen te werken, dus kijk ook even onder hoofdstuk 5!

8) Het Interview.

De rubriek “de Pen” wordt vervangen door “**het Interview**”, waarin een min of meer bekende natuurliefhebber wordt geïnterviewd door wisselende ondervragers. Deze keer wordt Frank Huisman ondervraagd door Ton van de Vis.

Vanwaar je liefde voor de natuur, Frank?

Mijn vader heeft 50 jaar nestkastonderzoek in het Asser Bos gedaan en vanaf mijn 7^e jaar ging ik al met hem mee. Zo ben ik er in gegroeid. Omdat ik zelf niet eindeloos met de ladder kan sjouwen, moest ik helaas stoppen toen mijn vader overleed in 2018.

Frank Huisman

baardige melkzwam

lathyrusbij

...en toen?

Ik was al jaren karpervisser, heb ook artikelen geschreven voor hengelsportbladen, maar terwijl ik aan de waterkant zat begon de natuur om me heen, plantjes, insecten, me steeds meer te interesseren, tot die hengel maar een bijzaak werd. Toen ben ik gaan wandelen en foto's maken en van een fotograferende wandelaar werd ik steeds meer een wandelende fotograaf.

Wat heeft je speciale aandacht?

Vooral paddenstoelen en “klein gekriebel”, dus geleedpotigen, kevers en zo. (Fotovoobeelden zie boven)

Waarom ben je voorzitter geworden?

Ik heb altijd al bestuurlijke functies gehad, maar door veel projecten buiten Drenthe of in het buitenland, was dat lastig te combineren. Toen ik vast werk in Heerenveen kreeg kon ik ook weer een bestuursfunctie aannemen en werd ik lid van het IVN-bestuur. Met enkele andere leden van IVN-KNNV hebben we een beleidsnota opgesteld met een groeiplan en 8 belangrijke doelen. Toen in 2022 het bestuur aftrad heb ik diverse mensen warm gemaakt voor het bestuur en koos men mij als voorzitter.

Wat wil je als voorzitter bereiken?

IVN was vroeger een gezellige club, dat was mede door corona wat verwaterd en ik wil er weer een gezellige, actieve club van maken.

Wat is er tot nu toe gebeurd?

Er is een paddenstoelenwerkgroep opgericht en we beginnen met een insectenwerkgroep, het werk in de DCA-tuinen is weer opgepakt na de ziekte van Joop Smittenberg en zo proberen we meer activiteiten op te zetten. Ook de Social Media worden actief bijgehouden.

Heb je nog een advies aan de lezers?

Doe mee! Als je je passie met anderen deelt wordt het alleen maar leuker. Er is veel materiaal beschikbaar en ook fondsen, dus kom vooral met je ideeën!

Personalia Frank Huisman:

1967: geboren in Assen

1988 MDS Groningen waarna specialisatie tot verpakingsdeskundige

2016-2021 zelfstandig

2021 STAXS Heerenveen als R&D'r (Research and Development)

Frank woont in Beilen met partner en 2 kinderen.

Einde Nieuwsbrief

KNNV afd. Assen

IVN Assen

Secretaris Henk Blouw

Herman Spoelstra

En let even op het **enige en juiste emailadres** van het secretariaat van het KNNV:
secr_assen@assen.knnv.nl Let op de underscore (het lage streepje) tussen secr en assen !!!

Kopij voor de volgende Nieuwsbrief vóór 22 december sturen aan: nieuwsbrief.ivn.knnv@gmail.com

De redactie,

Ton van de Vis en Theo de Grijs